

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujce dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Nemški stekliši.

Z Dunaja, 20. avgusta.

„Nesramni napad“ Slovencev in Čehov na „nemško“ Celje, invazija teh preklicanih „zatiralcev“, ki so prišli „zasramovat“ „mirne“ celjske purgarje — dobil je „za služeno lekcijo“ in „vse nadkriljujoča nemška kultura“ je slavila zopet „sijajno zmago“ in „slovesno manifestacijo“ proti slovanskim „razbojnikom in morilcem“. Zopet se pisari ves teden — kolika dobrota za čas kislih kumar! — po vseh nemških listih o „slovanski podivjanosti“ in o „nemškem mučenstvu“.

Jedina „Arbeiter Zeitung“, dasi, kakor sploh, tudi v teh poročilih Slovanom neprijazna, pravi, da Nemci gotovo niso bili nedolžni, temveč so sami izzivali; da je krivda na obeh straneh. Da bi bil dobil ta list objektivno poročilo in ne zajemal iz tendenciozno napačnega, od Corresp. Bur. podanega (in vender se ta ustav plačuje tudi iz slovanskih davkov!) izvedel bi nemški svet vsaj nekoliko istine. A tako smo in ostanemo „morilci, razbojniki“ in divjaška „drubal“.

Pri tej priliki se je med vsemi listi odlikovala kot najstrupenejša in najperfidnejša „Deutsche Zeitung“. Ta list, ki je bil pred kratkim še židovsko trobilo, je nakupila krščanska socialna stranka in zdaj je povsem bismarški. Poturica hujši od Turka! Prinesla je zlasti imenitno razpravo o slovenskem jeziku, o kateri se pač lahko reče, da se ne ve, ali se naj človek smeje ali jezi; kdor jo čita — ako ima še kaj pameti in razsodnosti, mora izprevideti nasprotnikovo perfidnost in zlobnost.

Stara bajka, da je slovenščina „umeten jezik“, katerega ne razume noben kmet, a tudi ne izobraženci, da toraj oni govoré v kranjski šprahi, ti pa v nemščini, se vnovič pogreva. Kdo ve, kolikokrat je bila obrabljena v Dežmanovih časih in ponavljala se je po znanem izreku sedanjega goriškega kardinala!

Zozirom na izjavo dr. Ferjančiča piše torej ta list: Ko je Janežič si „izmišljeval“ svoj slovar za „novo ustvarjeni slovenski

jezik“, je „skoval“ za fremd besedo: tujec. „Izmislil in pokvaril jo je iz besede deutsch“, da je tako dal duška „svojemu fanatičnemu sovražstvu do Nemcev“.

Če to ni blaznost, kaj naj bo! Peklenska zloba! In sedaj, ti „fanatiški“ slovenski narod! Poglej v svoje čitalnice, svoje kavarne in gostilne, svoje farovže in družinske hiše — poglej tje, in povsod dobiš kopo nemških listov, takih, ki tako strupeno sovražno pišejo o tebi! In ti jih plačuješ, ti jih podpiraš, in to v škodo lastnemu časopisu!

Bodi vender jedenkrat v istini „fanatičen“ in baci jih ven, brez usmiljenja ven! V nemškem lokalni nikjer ne trpé nacionalci slovanskega lista, naj bodo tudi gostje Slovani — zakaj bi Ti bil tako neumen in gojil gada na prsih? Ako hočeš nemško pisan svetovni list, naroči si praško „Politik“, — a vrzi vse dunajske, krščanske in židovske liste na cesto! Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti! Zapomni si ta tolikrat citirani rek, in ravnaj se po njem. Samo zato, ker smo, kakor je rekel Stritar, Slovenci tako potrpežljivi osli, samo zato se pometa z nami. Nekoliko več narodnega ponosa in samozvesti, pa bode tudi tujca minila oholost. Tako pa kar divja in nori v svoji domišljavosti. „Ostdeutsche Rundschau“ je prinesla z Bleda dopis, v katerem sporoča o „veliki nesramnosti“, da je kopališka godba igrala venec slovanskih pesnij, v katerega je upleten tudi „Kje dom je moj?“ Pozivlje kopališke goste, „ki so po ogromni večini Nemci“, da „ne prenašajo mirno te slovenskih provokacij“, ter si jih odločno prepovedó, ne boječi se škandala, ki bi morda vsled tega nastal.

Torej zaradi jednega stekliša ne sme se več igrati na slovenskih tleh slovenska pesem! Ako smo tako daleč došli na Dunaju, da si iz strahu pred nemškonacionalnimi škandaljerji že skoro dve leti niso upali več v dvorni operi predstavljati „Prodane neveste“ in „Dalibora“, operi, ki sta imeli tu kakor drugod najsijajnejše vspehe, — ker protičeska agitacija vse terorizuje, vender še nismo tako daleč, da bi se po naših krajih ne smela več čuti slovenska

pesen. Mar ni dovolj, da se i v njih razlega „Wacht am Rhein“ in „Bismarcklied“, kedar se snide par Germanov v svojo družbo? Ne posnemajmo „nemških“ Celjanov, da bi tem s kamni pokazali, da so „usiljenci“, — a zato si vender ne bomo pustili, da bi nam oni komandirali bolj surovo in grozovito kakor v starem veku sužnom in helotom!

Na Dunaju nikdar ne čuješ pri koncertu kake vojaške godbe kakega slovanskega komada. In vender je dostikrat več slovanskih in drugih gostov, nego nemških. Pri nas je sicer zaradi lepšega nekaj točk slovanskih ali slovanskih stavljenih na program, ki je pa v ostalem skoro izključno nemški, semtertje s kako laško ali francosko cperno točko. Ako pa se kdaj postavi na program nekoliko več slovanskih točk, tedaj se to slavi kot posebna odlika in milost!

Ali naj potem tujec, ki prisostvuje taki slovenski veselici, ne misli, da je res na večinoma nemških tleh?

Tudi v malenkostih bomo nekoliko bolj zavedni in odločni. Zlasti si na od slovanskih društev uprizorjenih slavnosti, kjer pojo naša društva zgolj slovenske pesni, ne pustimo od plačane vojaške godbe igrati tri četrtine nemških valčkov in polk in drugih takih malovrednih stvari. Proti istinitemu nemškemu glasbenemu umotvoru gotovo nikdo ne bo ugovarjal, da bi pa drobiz iz malovrednih nemških operet izpodrinil naše in druge slovanske skladbe le zato, ker se vojaški godbi zdi potrebno, braniti pri nas nemški značaj, tega nam pač ni treba. Skrbite torej, vi aranžerji slavnosti, za to, da se tudi v tem oziru varuje slovenstvo na slovenski zemlji!

Vienensis.

Jedro vsenemštva in nemškega nacionalizma.

1.) Nabožna podlaga nemškega nacionalizma.

(Dalje.)

Krščanska cerkev je po Lagardeu rezultat židovskih (pavlinških), grških, rim-

skih, deloma germanskih religioznih nazorov. Kar ni v njej germanskega, tega se ima nemški narod otresti, in vsled tega je Lagarde radikalen: protestantizem obsoja on istotako, ako ne bolj, kakor katolicizem; v obojem vidi preveč židovskega farizejstva in, razume se, po njem premalo zdravega mišljenja. Lagardeu je protestantizem polovičarsko delo; Lutrova biblija šele prav židovstvo širi med nemškim ljudstvom — in nepokvarjeno, orientalsko bujni fantaziji tuje ljudstvo te biblije sploh nikoli notranje, duševno prebaviti ne more. (Tu je dobro, spominjati se, v kakem smislu naši sedanji nemški nacionalci v Avstriji religijo razumejo; pri gibanju „Los von Rom“ se vidi nejasnost in nejednotnost teh glav; jedni hočejo pod Wolfom samo do Lutrovih principov prodreti, torej kristjani ostati, drugi, pod Schönererjem, pa hočejo dalje, hočejo se otresti vsega židovstva, po njihovem naziranju torej tudi krščanstva, in njih Bog ni več Jahoe ali Jehova, temveč Vuovtan in dr.; posledaja struja je Lagardeu bližnja, kateri pa sicer o starih germanskih bogovih v „Deutsche Schriften“ nikdar ničesar ne omeni).

Lagarde si ne domišljuje, da more sam Nemcem kako religijo fiksirati; on hoče samo po svojih zmožnostih bodočo to religijo pripravljati; kakor Feuerbach, pravi tudi on, da Nemci (niti katoliški njih del ne) faktično niso več kristjani. Tega pa on nikakor ne pomiluje; to je njemu celo znamenje napredka. Kakor z ozirom na gospodarsko in kulturno stanje Nemčije Lagarde razglasa emancipacijo od židov, tako tudi z ozirom na religiozno. „Sind die Juden in Deutschland zur Zeit noch ein fremder Körper, so beweist dieser Umstand, dass das Leben Deutschlands nicht energisch und nicht ernst genug ist, dann aber hat die Nation die Pflicht, diesem sehr erheblichen Mangel abzuheffen. Jeder uns lästiger Jude ist ein schwerer Vorwurf gegen die Echtheit und Wahrhaftigkeit unsres Deuththums. Allerdings kann die Nation nicht energisch und ernst sich selbst leben — dies sich selbst verstehe ich sowohl als Accusativ wie als Dativ —, wenn die Re-

LISTEK.

Knjiga o vzgoji in omiki.*)

Ocenil E. Gangl.

„Ker more človek kakor samouk sam za-se gojiti lepe čednosti, zatirati slabe navade in se vaditi vsega, kar treba vedeti, ako se hoče vesti lepo in prikupno, zato se mi zdi knjiga, v kateri so zbrana dobra načela, zanesljiva pravila in jasna navodila o dobri odgoji in lepem vedenju, Slovincem jako koristna...“

Tako piše v predgovoru gosp. Valenčič sam.

Gojil je torej pisatelj ob spisovanju te knjige najboljše namene, in priznati moramo precej sedaj, da je častno rešil samovoljno prevzeto nalogo in da nam je napisal knjigo, kakršne v takem obsegu še nismo imeli doslej. Kakšen bo nje vpliv na čitajoče občinstvo, to bo pokazala bodočnost.

*) Vzgoja in omika ali izvir sreče. (Neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam, lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in pravolikiati). Spisal po najboljših virih in navodilih Jožef Valenčič. Prvi tatis. V Ljubljani, meseca junija 1899. Založil in na svetlo dal pisatelj. Tiskala „Narodna Tiskarna“. Str. 254. Cena 1 gld. 80 kr. (S pošto 10 kr. več.)

nost. Bojimo se samo, da ne zapade knjiga usodi, ki so je deležne druge slovenske knjige in publikacije, da bo le neznatno število onih, ki jo bodo kupili in brali. Znano nam je, da ne kupujejo radi naši ljudje naših knjig. Domače blago ne velja, četudi je dobro. Svetovali bi torej gosp. Valenčiču, da bi ne opravljal sam prodaje — kakor pravi na platnicah — nego naj jo poveri našim knjigotrcem, da spravijo knjigo kakorkoli med ljudi. Ta nasvet je toliko vrednejši uvaževanja, ker goji gosp. pisatelj idealno misel, da bode zagledala njegova knjiga beli dan v drugem natisku, kar se zgodi pri nas vsakih sto let morda enkrat.

Gosp. pisatelj je naslovil knjigo: „Vzgoja in omika ali izvir sreče“. S tem naslovom nismo popolnoma zadovoljni. *) „Dobra načela, zanesljiva pravila in jasna navodila“, ki so jedro Valenčičeve knjige, veljajo bolj omiki nego vzgoji; uče bolj, kako biti vedenje onega, ki hoče veljati za omikanega človeka. O pravi vzgoji, o vzgoji notranjosti človeške govori

*) Pri morebitnem drugem natisku naj bi naslovil gosp. pisatelj knjigo: „O omiki in vedenju“, ali „Omikan človek“, ali kako drugače... „Izvir sreče“ tudi ni na mestu, saj vsak omikan človek ni srečen, in vsak srečen človek ni omikan... Pis.

knjiga malo. Strogo o tem govori prav za prav le v §-u 2. To je, kar ostane večno, drugo je forma, ki jo uveljavlja čas, v katerem živimo, družba, v kateri se sučemo, moda, ki slučajno vlada v „omikanih“, višjih krogih...

Vzgoja — vpliv razsodnega, zrelega človeka na nerazsodnega, nezrelega človeka — si prizadeva, da dá gojenčevi notranjosti človeškemu znanju odgovarjajoče lice. Kako se to godi, o tem uči vzgojeslovje, ki je zanimivo le za onega, kateri se mu posveti, a ki je za širše občinstvo, kateremu je namenjena Valenčičeva knjiga, pust, dolgočasna, suhoparna hrana. Take knjige, ako bi ne bila pisana v poljudnem, lahkem, bolj v pripovednem nego poučnem tonu, bi najbrže mnogi bralci (in še več bralke) niti ne prelistali, kamo-li prebrali. Zatorej se nam zdi popolnoma prav, da se je Valenčič previdno ognil vzgojeslovnega razpravljanja in da je v tem oziru več povedal v naslovu nego v knjigi.

Našo deco vzgajata šola in dom. Šola več nego dom, a resnica bi morala biti ta, da bi bolj vzgajal dom nego šola, ker prebije otrok več časa doma, nego v šoli. Vsak, ki se bavi z vzgojo otrok, ta ve, da se menijo stariši ubogo malo za vzgojo otrok, kadar jih imajo ob sebi. Če jih vzgajajo, jih vzgajajo krivo, največ po načelu

in napotkih „slepe ljubezni“, katere so prenapolnjena srca dobrih naših mater. Oče je običajno strog in vzgaja dete s strahom in v strahu. Otrok trepeče pred vsakim pogledom očetovega očesa in se zvije v grbo pred povzdignjenim njegovim kazalcem. A strah ni vzgoja, zakaj strah zavaja k potuhnjenosti, neodkritosrčnosti, lažljivosti...

Tako je v vseh slojih, v vseh krogih. Reči smemo z mirno vestjo, da je domača vzgoja v nižjih stanovih dostikrat plemenitejša, srčnejša, zato boljša, nego v višjih stanovih, kjer vlada izobilje in razkošje, kjer ne cenijo toliko dobrote in blaženja srca, ker ne vedo, koliko sta vredni. Pa da ne bo ta obsodba vseobsežna, moramo poudarjati, da ni pravila brez izjeme.

Na pol ali slabo vzgojenemu otroku priskoči na pomoč potem, ko ga privede pot v družbo, omika, vedenje, kretanje, ki krije s plaščem krščanske ljubezni gnilo njegovo dušo. Parfimirana šumeča obleka — ki je ne prepoveduje tudi Valenčičeva knjiga — prijazno smehljaajoče lice, globoki pokloni, sladke besede — naj si tudi brez jedra — in to in ono, pa čuješ tudi po slovenskih salonih, dasi so redki kot bele vrane, iskreno priznanje: „Das ist ein feiner Mann!“ —

Priporočamo torej Valenčičeve knjige zadnji del posebno onim, ki so jim odpr-

gierungen ihr nicht den Ballast vom Halse und von der Seele nehmen, mit welchem wohlmeinender, aber sehr einfältiger Liberalismus sie drückt — das preussische Unterrichtswesen und das Staatskirchentum sind mit die schlimmsten Stücke dieses Liberalismus —: unsre Juden aber werden auch selbst dann, wenn jener Ballast abgethan sein wird, nicht aufhören Juden zu sein, wenn unsre Regierung nicht ausser jenem Liberalismus auch die grauenhafte Schuldenmacherei in Staat und Gemeinden abstellen, auf deren Procenten das Judenthum seine materielle Existenz mühlos und verächtlich begründet hat: die Juden bleiben Juden, weil wir zu gebildet sind, sie bleiben Juden nicht allein durch unsre Schuld, sondern auch durch unsre Schulden. Die Beantwortung der deutschen Judenfrage wird vorbereitet werden nicht durch die Ministerien der Justiz und des Innern, sondern durch die des Cultus — man verstehe mich wohl: ich sage nicht, des Unterrichts — und der Finanzen . . .“ („Deutsche Schriften“ II. zvezek, str. 109.)

Navlaš č sem nekaj več citiral iz našega avtorja, da ložje vidimo način njegovega mišljenja in pisanja.

Torej tudi v naboženstvu, v kultu emancipacija od Židov! Religija, ki jo Lagarde išče, je religija energije; nikakor ne zadostuje več stara religija krščanska z negacijo življenja in onim pesimizmom, ki je navdajal boljše žide za Kristovih časov pri razpadu židovske samostalnosti, pri porušenju jeruzalemskega tempelja, ko v svoje božje izvoljenstvo verujoči židi niso z drugim tolažiti se mogli, ko s popolno resignacijo na življenje, češ, saj brez židov in njih kraljestva mora ta ničevni svet poginiti. —

Nas ta izvajanja Lagardeova živo spominjajo na opomin rabina Samtera v uvodu k izdaji babilonskega talmuda, v katerem opominu opozarja krščanske teologe, naj preveč židovstva ne pobijajo; kajti če gori v spodnji etaži (v židovstvu), je nevarnost velika tudi za gornjo (za krščanstvo). No, Lagarde upa, da se med takovim požarom sezida jasn nemški tempelj, in hrabro pali obe starikavi etaži!

H koncu tega odstavka označimo s pisateljem samim bistvo nemško-nacionalnega naboženstva: Frömmigkeit ist wie für die einzelnen Menschen, so auch für ein Volk das Bewusstsein, zu gedeihen, in Sturm und Wind wie ein Sonnenschein und mildem Thau, und durch dies alles auszureifen zur Vollkommenheit, zu dem Ziele, das Gott der Nation und den Einzelnen gesteckt: Frömmigkeit ist das Bewusstsein höchster Gesundheit. —

Smatrali smo potrebnim, ta nabožno-filozofični temelj nemškega nacionalizma po Lagardeu na kratko označiti, da ložje razumemo njegovo politiko.

(Dalje prih.)

mehke steze v slovenske salone, priporočamo zategadelj, da bi posadili eleganco in fineso govora in kretanja tudi na ulico, v gostilnico in kavarno, da se bodo razlili blagodejni žarki lepega vedenja iz visočin v mračne naše nižave.

Nazorni nauk vpliva namreč na vsakogar vse drugače, nego sama knjiga. Vendar ne moremo drugače, nego da tu prepišemo jedroviti stavek iz Valenčićeve knjige (str. 8): „Poglavitno pravilo za družabno življenje je pa to-le: Vsak človek naj bo z drugimi ljudmi tak, kakor bi sam rad, da bi bili drugi z njim!“ Jasno je, da se je gosp. pisatelj pri spisovanju „Vzgoje in omike“ tesno oklepal tega poglavitnega pravila ter iz njega izvajal vse druge paragrafe, ki jih je sicer mnogo, a ne preveč. Pazljivi bralec precej razvidi, da je pisal Valenčič knjigo z resnim premislekom in preudarkom, da mu je bil pred očmi človek od hipa, ko ga povije mati, pa do trenutka, ko ga položé v grob.

Prvi, moralno-duševni del govori o življenskih navodilih. Gosp. Valenčič ga je pisal s posebnim vnosom, srcem in z navdušenjem. Le z zahtevo na str. 11., da naj gre otrok po 4. letu v otroški vrtec, se ne strinjamo: prvič, ker ni povsod izvedljiva, drugič, ker niso otroški vrtoi za otroka tolika dobrota in potreba, kakor si morda ta ali oni misli. Zakaj ne, o tem ne moremo na tem mestu razpravljati.

V Ljubljani, 23. avgusta.

Kaj je „smešno in žaljivo“?

„Ascher Ztg.“ piše, da so na predvečer cesarjevega godu, t. j. 17. avgusta v Ašu zbrane trume spočetka docela mirno hodile po mestu. „Da pa se je poštni oskrbnik Hejer tudi to pot — kakor že enkrat pri slavnosti turnarjev — osmešil (!!) s tem, da je izvesil črno-žolte (torej cesarske!) zastavice ter da je zvečer vzpričo drugače (!) mislečega občinstva začel razsvetljevati okna svojega stanovanja, to je bila huda napaka, katero je Hejer kmalu tudi sam spoznal ter je luči zopet ugasnil. Toda že je bilo prepozno. Po ulici so že odmevali demonstrativni klici, začula se je pesem „Die Wacht am Rhein“, in množica se je začela pomikati.“ Razbila je potem okna glavarstva in orožniške hiše ter je kričala pred „Katol. domom“ „Los von Rom!“ „Nieder mit § 14!“ Seveda je pobijala tudi tukaj okna. Kaj je torej nemškimi nacionalcem smešno in žaljivo? —

Razmere v Srbiji.

„Zastavi“ se poroča iz Zemuna: Z mnogimi zaprtimi ravna jo (v Belemgradu in drugod) zares nečloveško. Ako se bode to nadaljevalo, jih bode več umrlo. Ječe po deželi so vsak dan bolj polne. Denuncijacija vlada svobodno in če reče le kdo kaj proti bivšemu kralju, ga takoj zaproter ga postavijo pred sodišče. In nobeno sodišče nima poguma, da bi oprostilo človeka, ki je tožen radi Milana. So ljudje, ki žive od samega krivega pričanja in ki pri-sežejo pred sodiščem, kadar kdo hoče. Za tako pričanje dobivajo 30 — 40 dinarjev plače. Te razmere rode že najslabše posledice, tudi na gospodarskem polju. Ako pojde to še nekaj časa, je finančna katastrofa za Srbijo neizogibna. „Agram. Tagblattu“ pa poročajo iz Belegrada: Eldorado vohunov sta sedaj Zemun in Beligrad. V teh dveh mestih kar mrgoli vohunov, ki so deloma v Srbski, deloma v inozemski službi, deloma pa poslujejo privatno za Milana. Nekateri pa služijo kar različnim gospodom. Nihče ni varen. Vohuni naredé iz mušice slona ter si izmišljajo cele zarote. Čudno je, da Avstrija vse to trpi!

Dogodki v Parizu.

Antisemit Guérin je še vedno zaprt v svoji hiši, dasi so mu vzeli vodovod in razsvetljava ter ne dobi nikakega živeža. Gardisti in infateristi v bojni opravi z nataknjenim bajonetom stražijo hišo in okolicu ter ne puste nikogar blizu. Bajé ima Guérin samo še za tri dni živeža. — Radi velikih izgrediv, katere so priredili socialisti v nedeljo proti cerkvam in vojaštvu, je ukazala vlada, da mora vojaštvo stražiti vse cerkve. V Parizu imajo torej v vsaki tretji ulici vojake z nabitimi puškami in bajoneti. Prav kakor v vojnem času. Listi pišejo, da je bilo v nedeljo 70 policijstov ranjenih. Anarhisti so bili skoraj sami nedorasli mladiči in fantalini. Splošno se obrača nevolja proti Waldeck-Rousseau,

ki v tem slučaju ni pokazal nobene energije. Monarhisti in nacionalisti agitirajo za to, da bi sklicala vlada parlament. Ker pa nimajo niti v zvezi s kršč. socialisti večine v zbornici, se jim želja ne izpolni.

Francozi med seboj v Sudanu.

Polkovnik Klobb in poročnik Men-nier s spremstvom sta dobila ukaz iti v Sudan ter ondi sprejeti poveljstvo nad francoskim vojaštvom. Dosedanji poveljnik, stotnik Voulet, je bil namreč kazenskim potom odstavljen. Voulet pa je sporočil Klobbu, da bo postopal z njim kakor s svojim sovražnikom, ako pride v njegovo bližino. Polkovnik Klobb in tovariši pa so morali vzlic temu izvršiti povelje vojnega ministrstva ter so prišli v Zinder. Voulet je ukazal Klobbu, naj ga nemudoma zapusti, sicer ga da ustreliti, a tudi za to grožnjo se Klobb in spremljevalci niso zmenili. Uporni stotnik Voulet pa je ukazal svojim zamorskim vojakom ustreliti in ob-ležali so mrtvi polkovnik Klobb, poročnik Men-nier ter devet mož spremstva. Osem mož je bilo ranjenih, dva se še pogrešata. Zločin Vouletov je pač nezaslišan ter kaže, kakšna disciplina je v francoski armadi. V francoskem časopisu vlada razburjenost. Vojaštvo južno od Tšadskega jezera v Sudanu je dobilo ukaz postopati z Vouletom kakor z upornikom. Res, lepe častnike ima Francija!

Dopisi.

Iz Radovljice, 20. avgusta. Koncert v Radovljici na vrtu Thurnove grajščine obnesel se je ob najugodnejšem vremenu nad vse pričakovanje sijajno. Že pred prvo točko izbranega programa zasedene so bile vse mize prostranega vrta, gostje pa so le še trumoma prihajali. Zdjaci krepko zadoni radovljiška godba „Naprej!“ Domača godba! Kdo domačinov bi si bil mislil kaj takega v prejšnjih letih, še niti o priliki osnovanja te godbe ne. Lahko si mislimo, kaka muka je bila, progovarjati nezaupno meščanstvo. Zato pa gre tem večja čast vsem onim, ki se niso plašili neznanjskih zaprek ter so vstrajali in kakor upamo, bodo vstrajali tudi v naprej. Oni sami, ki so bili popolnoma vneti za osnovitev godbe imeli so pomisleke, da se je nevarno spuščati v reč, pri kateri stanejo samo instrumenti nad 400 gld., češ, saj se še pevski zbor pod spretnimi vodji ni mogel vzdržati. A najhujše težave so se premagale. Zraven godbe nastopil je tudi mešani pevski zbor. Vsa čast mlademu dirigentu, g. Vencajzu, ki je z velikim trudom in posebno vnemo dvignil mešani zbor zopet na ono višino, ki se je spominjamo izza Domiceljevih časov. Krasne pesmi: „Vijoličin vonj“, „Gospodov dan“, „Planinarica“ proizvajale so se izbornu, zlasti pa je ugajala Volaričeva: „Pri zibel“ in „Slovan na dan“, ki sta se morali ponoviti. Pevci nastopali so v narodnih čepicah na okusno prirejenem in z zastavami ozaljšanem odru. Glavna

pozornost, se ve, obračala se je na novo godbo. Tu pa bodi naša sodba kratka: Nismo pričakovali, da se v tako kratkem času zamore toliko doseči. Združilo se je 22 domačih mož in mladeničev lanskega leta v godbeni klub, podavši si roko in častno besedo, da ostanejo do konečnega vspeha, če jih ne loči bolezen ali preselitev iz kraja. Vztrajali so vsi, izvzemši enega, ter z občudovanja vredno odločnostjo hodili po trudapolnem dnevnem opravilu vsak večer v tednu k godbenim vajam. To je bila sicer precejšnja, a edina vspodbuda za marljivega kapelnika g. Horna. Povpraševal sem večkrat prijatelje in znance o napredku radovljiške godbe, v nedeljo pa sem sam pohitel v Radovljico, da se o njem sam prepričam. Bil sem prijetno iznenaden. Posebno pohvalno pa moram omeniti, da se ozira radovljiška godba v prvi vrsti na izbrane slovanske komade. Na veselico je prišlo, kakor smo že rekli, jako mnogo občinstva. Vseh udeležencev je bilo blizu 600. V znak priznanja obdaroval je častni meščan dvorni svetnik, g. Dralka, godce z znatnimi darili. Sklepom svojega poročila ne morem si kaj, da ne polagam tako godcem, kakor pevcem in pevkam toplo na srce: Dokazali ste, da zamorete, česar ste se lotili. Ne vdajte se nasprotnikom! Ostanite zvesti sami sebi in kakor doslej, nič naj Vam ne grenijo veselja oni hladni prijatelji, ki so na dan veselice, za katero ste se mesece trudili, tako lahko odšli iz kraja ter zvabili se seboj še druge! Uzor naj Vam bo vpliv Rusovega zbora za slovanski živelj na Bledu. Kako visoko vihra njegov prapor, braneč slovenski značaj Bleda pred tuji in potujenci! Istotako bodrita naj Vaš pevski zbor in godba še mnoge domače zaspance k skupnemu delu za napredek našega naroda v obče, a prijazne Radovljice posebej. Nedeljski koncert pa naj Vas navda v oči-gled ogromne udeležbe s ponosom in zavestjo, da so dobri in nepristranski prebivalci radovljiškega mesta z Vami. Toraj pogum in vstrajajte!

— Iz Ptuja, 20. avgusta. Praznik blagoslovljenja zastave „Občnega vojnega društva“ je minol nepričakovano lepo in dostojno, dasi so tukajšnji nam toli sovražni elementi vse sile napenjali, da bi še v zadnjem trenutku slavnost preprečili. Trobili so po svojih umazanih glasilih v svet vse mogoče laži o društvu, blatili nas v anonimnih pismih tako nesramno podlo, da takih besedi niti pero poulične barabe ne bi moglo zapisati. Takšni čini karakterizujejo svojat, v katere jeziku so pisane. — Društveniki, nad 70 v lepih novih uniformah in istim pridruženim mnogobrojnim gostje od blizu in daleka, na čelu vsem mili nam hrvatski vojni bratje, ki so po deputacijah došli nas počastiti, odkorakali smo v vojaškem redu v stolno cerkev, kjer je gospod prošt in stolni župnik monsig. Flek slovesno blagoslovil novo zastavo ter isto po prekrasnem, iz globine vnetega srca izvirajočem govoru društvu izročil, da mu bodi

učiteljice res najkoristnejši ljudje, učitelji so pravi odgojitelji ljudi in najpožrtvovalnejši pospešitelji sreče . . . Dobre šole in dobri učitelji so največji dobrotniki ljudi, ki iščejo pravo srečo na tem in onem svetu . . .“

O zdravnikih piše: „... Zdravniki so res pravi dobrotniki človeštva, kateremu večkrat žrtvujejo svoje zdravje in celo življenje, da rešijo ljudi kužnih bolezni in pre-zgodnje smrti . . .“

Valenčič ni nadalje ščedljiv s hvalo in priznavanjem važnosti drugih stanov: odvetnikov, uradnikov, vojakov . . .

Iz zaključka tega poglavja povzamemo še ta stavek, ki mu priznavamo popolno resnico: Učitelj, duhovnik in vojak so trije glavni stebri držav; ako se podero ti, ne dvigne države nihče več.“

Sploh je v tem delu še mnogo mest, ki smo jih v knjigi debelo podčrtali. Uvaževanja vredno je tudi poglavje o ravnanju z živalmi.

Zadnji, npravstveno družabni del je najboljše, toda o njem bomo govorili najmanj. Splošna pravila in načela za družabno občenje, potrebne pazljivosti pri občenju, pravila za pismeno občenje, obleko in nošo, stanovanje, predstavljanje nepoznanih oseb, izkazovanje spoštovanja, časti in ljubezni, ženitne zadeve, povabila, obiske, igre v družbi . . . to vse, kakor smo rekli že zgoraj, je uveljavil čas, v katerem

živimo, družba, v kateri se sučemo, moda, ki vlada svet. To vse mora biti tako, kakor je. Kdor se ne ravna po teh določilih, ki seveda niso stalna, ki so bila nekdanj drugača, nego so danes, ki bodo v bodoče spet druga, nego so sedaj, temu zabrusi „omikana“ družba, v kateri preobrača z nemirjenim vedenjem kozolce, kar lahko v lice, da je teleban, neomikanec, ki sodi na pašo med kozle, ne pa za mizo na zofo, v krog finih dam in gospodov . . .

In tega bridkega izgnanstva se bojimo tudi mi, zato je priznavamo vso veljavo in veliko vrednost temu zadnjemu delu Valenčićeve knjige! —

Torej? — Kdorkoli — bodisi tega ali onega stanu, te ali one starosti, tega ali onega spola — vzame Valenčićevo knjigo v roke in jo prebira s pridom, z namenom, da bi se kaj naučil, da bi se opilil in olikal, najde v nji mnogo zdravih in jedrovih pravil in napotkov in ne bo mu žal, da je knjigo kupil.

Končno moramo pohvaliti g. Valenčiča, da je spisal knjigo v dokaj lepem in pravilnem jeziku. Pri prebiranju knjige smo tuintam zapisali kako opazko, s katerimi nečemo v javnost, ki pa ž njimi radi postrežemo g. pisatelju, če se bo morebiti hotel nanje ozirati pri eventualnem drugem natisku te dobre svoje knjige.

voditeljica in zaščitnica v vseh prilikah vnaprej. Bodi toraj Vam, Prečastiti, tem potom izražena srčna zahvala vseh društvnikov! S prvokrat smelo v zraku plapolajočo zastavo odkorakali smo potem v hotel „Pri dunajskem mestu“, kjer se je vršil slavnostni banket. Pri istem je društveni poveljnik, gosp. Aleks. Pinterič, kateri se je ves čas kot društveni ustanovitelj neumorno trudil v prosep in procvit društva, kateri ni štedil v to svrhu nobenih žrtev in kateri je prava duša celemu društvu, napil prvo napitnico Njeg. Veličanstvu cesarju, očetu vseh vojakov, potem kumici Njeni kraljevi visokosti vojvodici Tereziji Bra- kanski in pokrovitelju Njegovi Prezvzišnosti knezoškofu lavantinskemu gosp. dr. Mihaelu Napotniku, katere napitnice so bile z gromovitimi navdušenimi živio-klici sprejete in se je ta izraz brzojavno sporočil dotičnikom. Na to je g. Žiga Laykov govoril od njega zloženo slavnostno himno, ki je bila istotako z burnim odobravanjem sprejeta. Po banketu vršil se je izbran koncert, in na večer mu je sledila jako živahna plesna veselica, katera je do ranega jutra vse udeležence v složni radosti združevala.

Tako se je dolgo gojena želja društvnikov po zastavi vendar vkljub vsem zaprekam in oviram uresničila, in da je bilo to mogoče, gre gotovo ne v zadnji vrsti, najskrenejša zahvala onim vrlim domoljubom in pospešiteljem narodne ideje, ki so z mnogimi gmotnimi prispevki pospeševali dosego tega namena. Sicer še mlademu, a čilemu „Občnemu vojnemu društvu“ pa kličemo na poti, koje je nevstrašeno nastopilo: „Vivat, floreat, crescat!“

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. avgusta.

— **Žalostno priznanje.** Že več let nismo imeli pravega veselja s slovenskim narodnim gibanjem na Koroškem. Odkar je legel Lendovšek pod zemljo in se je g. Legat — ki si je za slovenstvo na Koroškem pridobil neveljavnih zaslug, toliko zaslug, kakor nihče drugi — umaknil iz javnega življenja ter vsled pobalinskih napadov v „Slovenca“ opustil vse delovanje, je zavladala na Koroškem žalostna stagnacija. Prenehalo je malone vseno-rodno delovanje in opazovalec koroških dogodov in pojavov je zadobil utis, da je na Koroškem sploh ponehalo vse narodno gibanje, in da se tam pod plaščem slovenstva zastopa samo še — klerikalizem. In da to domnevanje ni neutemeljeno, to nam svedoči v sinočnem „Slovenca“ objavljeni dopis s Koroškega. Ta dopis ima namen, zavračati naš koroški dopis, ki je bil naperjen proti zvezi z nemškimi klerikalci. Ko smo „Slovenčev“ dopis prebrali, zazeblu nas je v srce, in kar smo prej samo domnevali, da je namreč slovenstvo na Koroškem samo še plašč za klerikalstvo in družega nič, to smo po tem dopisu spoznali kot opravičeno in utemeljeno. Dopisnik se poganja za nemški klerikalni list, ki je povodom celjskih dogodov grdo napadal in zasramoval slovenski narod. Po njegovem mnenju se mora temu listu in njegovi stranki vse to odpustiti, Slovenci morajo ta list, čigar glavni sotrudnik je slovenski duhovnik, še nadalje podpirati, naj uganja kar hoče. In zakaj? Ker je klerikalen! Kaj zato, če ruje in ščuje proti Slovincem, da je le „konservativen“ in „krščansko-socialen“! Tudi besedolomnega škofa zagovarja dopisnik, tistega škofa, o katerem smo že približni nebroj dejstev, dokazujočih, da črti slovenski narod in njegov jezik, in da porabi vsako priliko, kjer more Slovincem škodovati, škofa, ki v svoji zagrizenosti slovenskemu prebivalstvu pošilja nemške duševne pastirje, slovenske pa preganja in pošilja v nemške kraje. Kdor se upa javno zagovarjati takega škofa, tisti nima iskre narodne zavednosti. In činično priznanje, s katerim zaključuje dopisnik svoj članek, nam kaže v zvezi s preznačilno izjavo tinskega prošta in njegovih duhovnikov, da je nekaterim koroškim duhovnikom v resnici samo za „konservativizem“ in za družega nič. Dopisnik priznava, da je slovenstvo zadnji čas na Koroškem nazadovalo, da je „narodno gibanje nekoliko ponehalo“ ali njemu ni nič na tem. Prava reč tudi, če ponehava narodno gibanje, največji sovražnik

je — liberalstvo, in zato je na mesto narodnega gibanja prišla — gospodarska organizacija! Ta bo rešila klerikalstvu kar se da še rešiti. Res strmeti mora človek nad frivolnostjo, s katero je pisan „Slov.“ dopis. Ta dopis je velevažen pojav, s katerim se bomo do še bavili, kajti v njem je naznanjeno kar potrjuje izjava tinskega duhovnika, da jeden del koroških slovenskih duhovnikov smatra slovenske narodne ideale samo za sredstvo, s katerim se da koroške Slovence držati na uzdi mednarodnega klerikalizma!

— **Izlet „Sokola“ na Vrhniko.** Kakor kažejo vse priprave, bode ta izlet jako živahen in zabaven, in je le želeži, da bi se ljubljansko občinstvo prav obilno poslužilo redke prilike, da bode moglo s tako udobnostjo se voziti po novo odprti železnici na prijazno Vrhniko. Ravnateljstvo južne železnice je dovolilo poseben vlak, ki bode odšel iz Ljubljane jutraj ob 9. uri in bode dospel na Vrhniko ob 9. uri 49 min., vračal pa se z Vrhnike ob 8. uri zvečer in dospel v Ljubljano ob 8. uri 49 minut; mej potom se bode ustavil samo na postaji Brezovica za 2 minuti (ob 9. uri 16 m. jutraj in ob 8. uri zvečer) na postajah Log in Drenov grič pa se ne bode ustavljal. Cena za vožnjo tja in nazaj je 70 kr. v III. razredu, za I. razred pa 80 kr. tja in istoliko nazaj (II. razreda vrhniški vlak — kakor znano — nima.) Legitimacije za vožnjo s posebnim vlakom se dobivajo od jutri naprej v Šešarkovi trafiki v stari čitalnici. Ker je treba železnici naznaniti število izletnikov vsaj približno, naj se vsakdo pravočasno oglasi za legitimacijo. Zglasiti se mora najmanj 200 oseb.

— **Otvoritev „Mestnega doma“ v Ljubljani,** dne 9., 10. in 11. septembra t. l. se izvrši, kakor kažejo dosedanje priprave, na izvanredno slavnosten način. K slavnosti prijavilo se je že veliko število gasilnih društev z zastavami in godbami. Kolikor znano doslej, bodo svirale pri slavnosti domžalska, litijska, kranjska in novomeška godba. Društva, katera se udeležijo slavnosti in se še niso prijavila, so naprosena, naj se čim preje prijavijo, da se odbor ve ravna glede predpriprav, posebno glede skupnih stanovanj in skupnega obeda. V prijavah naj se natančno navede, koliko oseb želi skupnega obeda in koliko skupnega prenočišča. Ker je mogoče, da se je pri razpošiljavi vabil prezrlo kako društvo, prosi odbor ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva, da se dotična društva obrnejo na odbor, ali pa da se kar prijavijo k slavnosti, ker v vsako društvo je dobrodošlo. Ob enem pripomnimo, da se je obrnil odbor ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva s prošnjo na južno in državno železnico za znižano vožnjo k slavnosti idočim društvom. In na c. kr. deželno vlado, da k slavnosti došla društva smejo nastopiti s razvitimi zastavami. Prošnje še niso rešene, a pričakovati je kmalu povoljne rešitve.

Iz Celja se nam piše: Celjska sodrga je bila izvedela za izlet celjskega „Sokola“ v Sevnico. Pripraviti nam je hotela ob povratku lep, kratkočasen, nje vreden vsprejem. Pričakovala nas je pri vseh vlakih od 9. ure zvečer do 3. ure jutraj. Oborožena z debelimi gorjačami, je patrolirala od kodovra pa do „Narodnega doma“, in z veseljem je gledalo oko postave na to „Fensterpromenado“. Ker pa je odbor „Sokola“ storil veliko napako, da ni obvestil znanih kolovodij o uri in minuti našega prihoda, zato naj nosi naš odbor za vse večne čase na sebi krivdo, ker je pripravil Celjane ob veliko zabavo, sodrgo pa ob spanje. Zakaj smo se morali vrniti šele ob 1/8. uri jutraj, tedaj po dnevi v Celje? Ker se nismo hoteli pustiti kamenati iz zasede, ker nismo hoteli, da bi bil kdo od napadenih in ranjenih aretovan. Kaj ne, gospod urednik, da živimo v idiličnih razmerah? Ponoči ne smejo Slovenci iz hiš, ker po ulicah še vedno hodijo tiste znane tolpe od 9. t. m., „um sie zu züchtigen“; ponoči moramo stražiti pustiti svoje hiše od oboroženih ljudi, da nas ne preseneči nepričakovan napad, in podnevi moramo nositi s seboj orožje, da odbijemo vsak zavraten napad. Tako mora tukaj v Celji vsak Slovenec sam skrbeti za varnost svoje osebe in svojega imetka, ako noče biti tepen, pobit itd. Zanimivo je, da Nemci iščejo „fakta“, da bi jih javnosti kazali kot zločine, katere so

Slovenci storili dne 9. t. m. Najbolj jim prijajo lažnjive denunciacije, to staro orožje nemških listov. Kaj za to, če se potem dementuje, semper aliquid haeret! Tako so takoj v prvih poročilih zbornali v svet, da je bil med demonstranti (slovenskimi moramo pripomniti, da nas kdo ne bo krivo umel), tudi g. Oton Vidic, ces. kr. adjunkt v Radečah, zet državnega pravdnika Galléta. Seve so morali označiti listi takoj vsprejeti popravek, da se g. Vidic od 1. avgusta t. l. dalje ni genil iz Radeč. Zdaj so si zopet izmislili novo laž, da je gosp. dr. Bevk, suplent na tukajšnji nižji gimnaziji, dne 9. t. m. z balkona v „Narodnem domu“ nemškimi razgrajajem kazal — sit venia verbo — „fige“, in da so naše dame k temu ploskale. Dr. Bevka pa od 7. avgusta t. l. naprej niti v Celju bilo ni. No, če čitateljem dotičnih listov taka lažnjiva hrana ugaja, potem le dober tek! V zadnji „Vahtarici“ hujskajo proti neki priči, katera je bila tako pogumna, da je povedala preiskovalnemu sodniku nekatere resnične podatke o bestialnem napadu na dr. Sernečevo hišo. Gospod državni pravdnik, ali ne vidite v tem dejanju nekega pregreška zoper javni mir in red tam krog § 300. kaz. zak.? Da, tukaj v Celju moramo imenovati tiste ljudi, ki se upajo pričati zoper poulično svojat, zelo pogumne. Le malo je takih! Drugi nas prosijo: „Nikari me za pričo ne dajte, in če moram zapustiti Celje. Morali bi pričakovati najpodlejše maščevanje s strani fakinaže in njenih mogočnejših pristašev. V Ljubljani je bil nekoč cigan v zaporu, ki je imel nebroj zločinov na svoji vesti. Tedaj so kot priče poklicani ljudje prosili preiskovalnega sodnika: „Nikari ne imenujte mojega imena pred ciganom, nikari me ne konfrontujte z njim, kedar bo ven prišel, nas vse pokolje ter nam pože domove“. Tak v strahu ima celjska sodrga priprosto ljudstvo, obrtnike, trgovce itd. O uboga „Justitia“! In kdaj bo konec tem, naše države skrajno nevrednim, njej škodljivim razmeram?!

— **Prostovoljno ognjegasnó društvo v Velikih Laščah** priredi dne 27. avgusta veselico na prostem z veliko tombolo. Začetek ob 2. uri popoldne. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Gostje dobro došli!

— **Nesreča.** V Dolenji nemški vasi pri Trebnjem je pri posestniku Megliču prešič, ki je slučajno prišel z dvorišča v sobo, potegnil 2 leti starega dečka iz zibel in mu odgriznil tri prste desne roke, levo uho in del levega lica. Otrok je nekaj dni potem umrl.

— **Premembe v učiteljstvu.** Imenovani so: G. Josip Cizel na Dunaju učiteljem na meščanski šoli v Krškem, g. Karol Miklič v Idriji stalnim učiteljem v Trziču, g. Fran Mlakar stalnim učiteljem v Trebelnem, g. Marija Benedičič-Franke v Veliki Dolini za stalno učiteljico istotam in g. Vinko Berce v Prežganjih stalnim učiteljem-voditeljem v Šentjanžu. V pokoj so stopili nadučitelj g. Lomšek v Cerkljah, nadučitelj g. Ivan Kogej v Brezovici in učiteljica g. Izabela pl. Födransperg v Gor. Logatcu.

— **Iz Vodice se nam naznanja,** da se je dne 16. t. m. otvorila vožnja poštna zveza med Vodiciami in Vižmarji. Iz Vodice odhaja poštna kočija vsak dan ob 9. uri in je ta čas potnikom na razpolago vlak, ki gre ob 11. uri proti Ljubljani. Ob 12. uri pa odrine poštni voz proti domu in ga uporabljajo lahko potniki, ki se pripeljejo ob 12. uri iz Ljubljane.

— **Nova razglednica.** G. Jos. Petrič v Ljubljani je založil novo zanimivo razglednico, ki kaže po Seunigovi fotografiji trenotek odhoda dirkačev na ljubljanskem dirkališču. Okoli in okoli je elegantno občinstvo, zroče tekmovalje. Čisti dohodek jako ličnih razglednic je namenjen dirkališki družbi.

— **Slovenci v Ameriki** kaj dobro napredujejo, posebno sedaj, ko so tam boljši časi. To dokazujejo tudi denarne pošiljave v Ljubljansko mestno hranilnico. Izvedeli smo iz gotovega vira, da je gosp. Fran Sakser v New-Yorku že lepe svote doposlal za naše ameriške rojake. Lepa je tudi solidarnost naših rojakov v Ameriki. Letos je v New-Yorku izhajajoči „Glas Naroda“ nabral pri rojakih večje svote v podporo družine s petero otrok, katere so domu poslali zaradi boleznih očeta; dalje za priletnega moža, naposled pa za siromašno vdovo z dvema otrokoma; iz tega se vidi

da je „Glas Naroda“ pri naših Amerikancih zelo priljubljen. Poizvedeli smo pa tudi, da je gosp. Fran Sakser povsodi zelo priljubljen in čislán. Znan je od obali atlantiškega oceana do Pacifika in od skrajnega juga, kjer se ukvarjajo Slovenci z dogami pod strupenim podnebjem Mississippija, do ledenega Dawsona v Alaski. Ta mož tudi vsako leto obiskuje slov. naselbine, in uprav letos je bil na severu Minnesote in Michigana. Trgovsko postopanje njegovo je solidno in kaj radi se Slovenci pri njem oglašajo, siromakom je tudi v pomoč. Na dobrem glasu je pri naselbinski oblasti in ako se Slovenec sklicuje nanj, mu gredo še na roko. Vsakdo se lahko v zadregi nanj obrne, ker je v resnici za Slovence nekaj konzul. Na kranjsko dospelši Slovenci vedo le hvalo o g. Sakserju.

— **Cirkus Enders.** Benefica dražestne gospe Anitte Albert in njenega soproga, „bebastega Avgusta“ je privabila večeraj toliko občinstva, da je bil cirkus skoro razprodan. Občinstvo je beneficanta opetovano odlikovalo. Tudi gđ. Marijana in gosp. Martini, kateremu se je pa pripetila mala nezgoda, sta žela mnogo priznanja. Danes nastopi prvkrat g. E. Dasslon, prvak kolesarjev.

* **Zastrupljeni svatje.** V Sosnovicah je obolelo več oseb na svatovski gostiji. Nekatere so celo umrle v največjih mukah. Zastrupili so se z ribami, katere so kuhali v bakreni posodi.

* **440 doktorjev v enem dnevu.** Na Japonskem doktorji nimajo več posebne veljave, kajti ondi jih je skoraj več kakor nedoktorjev. 10. julija t. l. so v Tokiju v pričo mika da promovirali 440 vseučiliščnikov. Promotor je bil profesor Kikuči.

* **Nov način usmrčenja** so izumili na Japonskem. Obsojenca peljejo v nalašč za to pripravljeno sobo, iz katere izvelečijo ves zrak, in tako umrje prav na lahek način, brez bolečin že v 1 1/2 minuti.

* **Vojvoda v zastavnici.** Na Angleškem je že dolgo časa dovoljeno, da si trgovci pridevlejo naslov dvorni, kraljevi, vojvodski liferant, ako je kak kralj ali vojvoda le enkrat počastil njih trgovino. Nedavno se je pripetilo, da je neki vojvoda v veliki družbi ponoči zapravil ves svoj denar ter bil prisiljen zastaviti jednega svojih dragocenih prstanov. Nekaj dni za tem pa je bilo čitati nad dotično zastavnico sledeče: — „počaščeno po kraljevi visokosti, vojvodi...“ Neki člen vojvodove rodbine je baje žrtvoval veliko svoto denarja, da je zastavnica zopet izbrisala laskavi napis.

Telefonična in brzojavna poročila.

Novomesto 23. avgusta. Bivši slovenski državni poslanec grof Albin Margheri je na svojem gradu Otočce davi umrl.

Celovec 23. avgusta. Odposlanci takoiimenovanih akademičnih podružnic za ustanovitev katoliškega vseučilišča v Solnogradu so imeli sinoči v hotelu „Kärntnerhof“ zborovanje. Govori se, da je bilo mej zborovalci tudi nekaj Slovencev. Pred hotelom in v sosednjih ulicah se je zbrala množestvelna množica, ki je, prepevaje „Wacht am Rhein“ in „Bismarcklied“, hrupno demonstrovala. Nakrat je začelo leteti kamenje. Demonstrantje so hotel bombardirali in ga hoteli siloma naskočiti. Policija ni bila kos demonstrantom, vsled česar so bili poklicani vojaki. Prišlo je več stotnij vojaštva, ki je vzdrževalo red. Zborovanje v hotelu je župan razpusil, pač pa je zborovalcem ponudil policijsko spremstvo. Razni zborovalci, mej njimi več duhovnikov, je spremstvo odklonilo. Šli so sami in bili napadeni ter tepeni. Danes bi moralo biti drugo zborovanje, a sodi se, da se prepove.

Praga 23. avgusta. V Hebu so bile sinoči pod vodstvom posl. Hoferja zopet demonstracije. V Graslicah je umrl jeden pri zadnji revolti ranjenih izgrednikov. Umrlo jih je torej pet.

Zatec 23. avgusta. Sinoči so se tudi primerile velike nemškónacionalne demonstracije. Razgrajachi so razbili šipe pri okrajnem glavarstvu,

pri češki šoli in pri orožniški postaji. Pri slednji so sneli tudi desko in jo razbili.

Lipso 23. avgusta. Policija je prepovedala, da bi na zborovanju društva „Alldeutscher Verband“ govoril Wolf, in to z ozirom na zvezno razmerje mej Avstrijo in Nemčijo. Naznaila je zajedno, da se sploh nikjer na Saskem ne bode več dovolilo avstrijskim nemškim poslancem, da bi javno nastopali.

Berolin 23. avgusta. Danes se vrši v novem dvorcu kronski svet, na kateri so bili pozvani vsi ministri. Sodi se, da odstopi Miquel, Hohenlohe pa da ostane.

Narodno gospodarstvo.

— **Banka „Slavija“.** Iz poročila banke „Slavije“ za I. poluleto 1899. povzeli smo, da je bilo od 1. januarja do konca junija v življenjskem oddelku banke „Slavije“ predloženo 2423 zavarovalnih oglasil na kapital 3,333.780 gold. — Premija znašala je v tej dobi 645.674 gld. 31 kr. Zavarovanih kapitalov za slučaj smrti in doživetja izplačalo se je 247.722 gld. 93 kr. Reserve in fondi znašajo koncem 1898. l. 9,585.636 gld. 17 kr. V celem bilo je izplačano kapitalov za 29,910.069 gold. 98 kr. 10% ne dividende izplačalo se je členom za 305.942 gold. 15 kr. Banka „Slavija“ ustanovljena na temelju vzajemnosti sklepa pod najugodnejšimi zavarovalnimi pogoji zavarovanja za slučaj smrti in doživetja, dote otrokom, penzije ter mno govrstna druga zavarovanja. Pojasnila in tarife pošilja brezplačno generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani, Gospodske ulice št. 12.

Gulnara.

Stepska pripovedka. Prevel Savo Savič.
(Dalje.)

Mladi javr je njen gospodar, ona njegova robinja — gotovo se ne ločita eden od drugega; ona hoče ostati neprenehoma pri njem: gledati hoče v teh očeh — nebeško brezkončnost, slušati glas, ki zveni milo, kakor glas iz domovine; dajati mu pijače, kadar postane žejen, spraviti ga v spanje, kadar se ga poprime spanec. To je vsa sreča Gulnarina! Nič drugega ne želi, nič ne zahteva.

Gospodarjeva volja bi bila njena volja, gospodarjeva misel njena misel. Toda zakaj mu nekaj oblači zakriva krasno čelo? Zakaj temni blesk njegovih oči temna megla, zakaj ni videti na njegovih ustnicah vesellega smehljaja?

Gulnara mu je podložna; zakaj se mu ne razjasni čelo, kakor njej; zakaj ne zapove njej kot služabnici, da ga ogreje z ognjenim pogledom, z veselimi posmehom? On jej lahko zapoveduje! S kako radostjo bi spolnila njegova povelja čeprav bi jej rekel, naj se vleže k večnemu počitku! Brez njega? O ne! Gulnara mora živeti, mora gledati svoje sonce, oni sijajni stvor, ki jo je tako omamila.

Zakaj je tako otožen?

Gulnara je zvedela, zakaj ne pozna kozakovo srce radosti.

Bedno srce! Jedna beseda mu je uničila raj.

„On ima že izbrano ljubljanko...“ šepče devotka, na tihem prelivajoč solze. „Tebe, Gulnara, bo odrinila od njega, roke bo položila na njegove silne rame; gledala bo v njegove oči, kakor ti ne boš mogla nikdar. O srečna in presrečna! Bedna Gulnara, kam so izginile tvoje sanje!“

Za nekaj časa se jej je zopet razvedrilo lice.

„Nekdaj bode srečen!“ vikne radostno. „Gospodar nesrečne robinje se bo veselo smehljajal in mogoče obrnil pogled na služabnico Gulnaro. O, naj jo ima, samo da je srečen!“

Po kratkem razmišljanju poišče tolmača in odide v Iskrino sobo.

(Dalje prih.)

Darila.

Uredništvo našega lista je poslalo: Za Prešernov spomenik: Gospod. Amalija Dernovšek, učiteljica v Črešnjem vcu nabrala v Mariboru pri g. Rapocu 6 kron v družbi vrlih narodnjakov. — Živela rodoljubna nabiralka in vsi darovalci! Vivant sequentes!

Avstrijska specialiteta. Na šolodcu boleha-jočim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovskega Seidlitza-praška“, ki je preskušeno domače zdravilo in upliva na šolodcu krepilno ter pose-tilno na prebavljanje in sicer s rastloim napetom. Škatljica 1 gld. Po poštnem povzetju raspoliža to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJSKA, Tuchauberg 9. V lekarnah na deseli zahtevati je izrecno MOLL-ov pre-arat, sasanamovan s varnostno znamko in s pod-pisom. — Direktna pošiljatev ne pod 2 škatljici. 5 (50—11)

Zahvala.

Viskorodni gospod Ivan Murnik, cesar-ski svetnik, deželni odbornik itd., je daroval pod-pisani kmetijski podružnici 10 gld. Za ta vele-dušni dar se podpisani odbor najtopleje zahvaljuje. Kmetijska podružnica v Begunjah na Gorenjskem dne 21. avgusta 1899.

Odbor.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 21. avgusta: Franca Gale, kajžarjeva hči, 3 dni, Illova št. 9, življenska slabost.

V otroški bolnici:

Dne 20. avgusta: Jožef Suhadolnik, delavčev sin, 5 mes., vnetje trebušne mre.

V deželni bolnici:

Dne 16. avgusta: Meta Skvarča, gostija, 73 let, mrtvud.

Dne 17. avgusta: Marija Simnovc, čevljar-jeva žena, 28 let, jetika.

Dne 18. avgusta: Alojzija Bervar, posestni-kova hči, 3 leta, ošpice in pljučnica.

Dne 20. avgusta: Anton Azanič, hlapec, 25 let, črvesna jetika.

V hiralnici:

Dne 19. avgusta: France Miculinič, gostil-ničar, 48 let, blaznost. — Marija Prevodnik, po-sestnikova hči, 45 let, pljučnica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 200-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Augst	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperat-ura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
22.	9. zvečer	739.9	14.0	sl. svzhod	skoro jas.	0.2 mm
23.	7. zjutraj 2. popol.	740.0 738.7	9.4 21.4	sl. jug p.m.svzh.	jasno jasno	0.2 mm

Srednja včerašnja temperatura 14.7°, nor-male: 18.2°.

Dunajska borza

dne 23. avgusta 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100 „ 05 „
Avstrijska zlatna renta.	117 „ 85 „
Avstrijska kronska renta 4%.	100 „ — „
Ogerska zlatna renta 4%.	117 „ 75 „
Ogerska kronska renta 4%.	96 „ 35 „
Avstro-ogerske bančne delnice.	906 „ — „
Kreditne delnice.	383 „ 75 „
London vista.	120 „ 60 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58 „ 90 „
20 mark.	11 „ 76 „
20 frankov.	9 „ 55 1/2 „
Italijanski bankovci.	44 „ 30 „
C. kr. cekini.	5 „ 70 „

Vse vrednostne papirje preakrjuje BANKA MAKŠ VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Prav blizu Ljubljane se dá v najem s 15. septembrom t. l.

malin in žaga

z izborna vodno močjo. Zraven so tudi sta-novalna hiša in gospodarska poslopja. Pogoji ugodni. — Več pove iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Naroda“. (1533—1)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo.

Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prilod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Isla, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. svečer osonni vlak z Dunaja, Lipakega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-tabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. svečer iz Podnarta Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 41 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 43 m. svečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. svečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prilod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. svečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1008)

Išče se kovaški pomočnik

kateri je zmožen samostojno delati. Služba se lahko takoj nastopi. (1534—1)

Urbana Weber-ja naslednik v Zalem logu pri Železnikih.

Telefon v Novo mesto.

V graščini Bajnot je na prodaj (1471—4)

večja množina vina

domačega pridelka.

Oddaja se najmanj 1 polov. & 1 njak.

Prodajalnica

s specerijskim in manufakturnim blagom ter z zalogo smodnika

in lepim stanovanjem v prijaznem trgu na Notranjskem, tik farne cerkve in glavne ceste, se zaradi preselitve na novo kupljeno posestvo takoj ali v decembru v najem dá pod ugodnimi pogoji.

Istotam se sprejmeta za december mlad trgovski pomočnik

izurjen v manufakturni, specerijski in železninski stroki, in

učenec

iz poštene hiše, kateri je dovršil vsaj četrti raz-red z dobrim vspehom. Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slo-venskega Naroda“. (1532—1)

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10—14

priporoča svojo bogato zalogo

jedilne priprave

nožev, vilic in žlic iz britanskega jekla, alpake ali alpake-srebra priv. dunajske to-varne „W. Bachmann & Comp.“.

Na izbero so tudi

žlice iz alpake, 12 kom. od gld. 4.30 naprej.

žličice „ „ 12 „ „ 2.20 „

Namizni svečniki

iz alpake, čisto bele kovine, par 21 cm visokih gld. 2.—, „ 23 „ „ 2.30, „ 25 „ „ 2.40.

Prav cenó se dobé noži in vilice z roženim (599—45) ali koščenim ročajem.

Tehničen vodja

za samostojno vodstvo tovarne za slamnike na Avstrijskem popolnoma zmožen, se sprejme pod ugodnimi pogoji. Taki, ki so ob enem komercialno izvežbani, imajo pred-nost. Znanje kakega slovanskega jezika bi bilo všeč. — Ponudbe naj se pošiljajo pod „R. R. 8977“ na anončno pisarno Jan Grégr, Praga, Jindřišská ulice št. 19. (1531)

Prodaja lesa.

Pri posestvu Stermol pri Cirklijah, žel. postaja Kranj je po-nudbenim potom na prodaj ob okrajni cesti ležeč

gozd

mereč okroglo 43 oralov, nasajen skoraj vseskozi s smrekovino z vmešanim listnatim lesom za razne izdelke (bresti, lipe, hrasti, breze).

Za oddajo namenjenih 10025 kolekovanih debel je razdeljeno v 11 sečenj in se ista oddajajo ali v posamnih ali več eventuelno vseh sečenjah.

Gozd se more ogledati vselej v spremstvu v gradu Stermol sta-nujočega upravitelja.

Natančnejši pogoji se mogó vpogledati v pisarnici podpisanega glav-nega pooblaščenca posestnika graščine Stermol (v Ljubljani, Breg št. 10., II. nadstropje) v navadnih uradnih urah ali pa pri gospodu Jožefu Jarcu v Medvodah in se pripomni, da je ponudbeni rok

9. in 10. septembra t. l.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1899.

Dr. Maksimilian pl. Wurzbach.

(1479—5)

Prodaja se

že 25 let obstoječa, jako dobro vpeljana trgovina

z manufakturnim blagom

zaradi starosti in bolezni. — S prodajalno vred se dobi tudi magacin in lepo sta-novanje. — Kdor želi kupiti, naj se osebno prepriča.

Anton Jarc

(1535-1) Novo mesto, Veliki trg št. 90.

Priporočava (21—192)

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavlió & Lilleg

v Ljubljani, v Prešernovih ulioah.

Pekarija

na znanem starem prostoru, s prodajal-nico, pritičnim stanovanjem, sobo za pomočnike, prostornim dvoriščem, celo priklado za pekovsko obrt,

se takoj odda.

Več se poizvé: v Florijanskih ulioah št. 29. (1449—3)

Reformski sifon.

Pijte

da ohranite svoje zdravje

Reformski sifon

Reformsko pokalko

(Patent dr. Wagner)

Dobiva se v Ljubljani pri:

lv. Gorup-u.

Sodnijsko zavarovano.